

DECIZIE

28 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Tofan Valeriu, reprezentat de avocatul Kovaliov Timur,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Tatianei Tofan împotriva lui Tofan Valeriu cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 20 octombrie 2016, prin care a fost respinsă cererea lui Tofan Valeriu cu privire la repunerea apelului în termen și restituită cererii de apel ca fiind depusă peste termenul legal,

c o n s t a t ă:

La 01 iunie 2015, Tofan Tatiana, reprezentată de avocatul Dzicovscaia Odetta a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tofan Valeriu cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie (f. d. 1-3, vol. I).

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 31 mai 1986, a încheiat căsătoria cu pârâtul Tofan Valeriu, care a fost înregistrată la Oficiul Stării Civile Fălești cu nr. de înregistrare 50.

Sușține că din căsătorie cu pârâtul au doi copii, care au atins deja majoratul, fiul Serghei, născut la 27 ianuarie 1987 și fiica Irina născută la 21 mai 1991.

Menționează că din motivul că pârâtul nu întreținea familia din punct de vedere material și din motiv că familia ducea lipsa de surse financiare, însă de care avea nevoie pentru întreținerea copiilor minori și studiile acestora, a plecat peste hotarele țării pentru a câștiga sursele financiare în folosul familiei și în scopul restituirii creditului de care au beneficiat în timpul căsătoriei.

Relevă că în timpul vieții în comun cu pârâtul au construit o casă de locuit cu două etaje care este situată pe str. Viitorului 22, or. Fălești, cu suprafața totală de 138,9 m.p., cu nr. cadastral 4301213.219.01 și terenul aferent casei de locuit cu suprafața de 0,0615 ha, înregistrate în registrul bunurilor imobile sub nr. cadastral 4301213.219.

Afirmă că deoarece pentru construcția casei de locuit au avut nevoie de surse financiare pentru îndeplinirea lucrărilor de construcție au beneficiat de credit bancar în sumă de 80 800 lei de la BC „Moldova Agroindbank” SA la 03 august 2007.

În acest sens relevă că a achitat creditul personal din banii câștigați la muncă peste hotarele țării, și după desfacerea căsătoriei, fapt ce se confirmă prin bonurile de achitare a creditului anexate la dosar.

Cu referire la prevederile art. 26 alin. (3) Codul Familiei, invocă că creditul de care au beneficiat în timpul căsătoriei este o datorie comună și urmează că la împărțirea proprietății comune în devălmășie a soților datoriile comune să fie împărțite între ei proporțional cotelor-părți.

Remarcă că casa de locuit situată pe str. Viitorului 22, or. Fălești, este o clădire cu două etaje, dintre care la primul etaj este locuibil și sunt toate condițiile de trai: apă, canalizare, energia electrică și gaz, în care la moment locuiește pârâtul.

Mai menționează că i-a propus pârâtului încheierea unei tranzacții de împăcare, însă propunerea nu s-a soldat cu un rezultat pozitiv, din care motive s-a adresat cu prezenta acțiune pentru a partaja casa de locuit pe cale judiciară.

Solicită încasarea de la Tofan Valeriu în beneficiul său a sumei de 13 800 lei, din motiv că după desfacerea căsătoriei la data de 21 mai 2013 până la 15 aprilie 2015 personal a achitat creditul în sumă de 27 600 lei și partajarea în natură a casei de locuit situată pe str. Viitorului 22, or. Fălești a câte $\frac{1}{2}$ și terenul aferent ce constituie proprietatea comună în devălmășie a soților.

Ulterior, Tofan Tatiana, reprezentată de avocatul Dzigovscaia Odetta a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat atribuirea reclamantei Tofan Tatiana în natură varianta I partea II din casa de locuit situată pe str. Viitorului 22, or. Fălești și terenul aferent pe plan vopsit cu culoare albastră cu suprafața de 307,5 m.p., costul căreia constituie 359 106 lei, iar pârâtului atribuirea în natură varianta I partea I din casa de locuit situată pe str. Viitorului 22, or. Fălești și terenul aferent pe plan vopsit cu culoare roșie cu suprafața de 307,5 m.p., costul căreia constituie 384 802 lei, încasarea de la pârâtul Tofan Valeriu în folosul reclamantei Tofan Tatiana suma de 41 820 lei cu titlu de credit achitat personal de ultima și 3654 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea variantelor de partajare a casei de locuit (f. d. 156-158, vol. I).

Prin hotărârea Judecătorei Fălești din 30 iunie 2016 acțiunea a fost admisă parțial.

S-a atribuit în proprietatea personală a Tatianei Tofan, suprafața de 104,5 m. p. din casa de locuit cu nr. cadastral 4301213.219.01 situată în or. Fălești, str. Viitorului 22, reprezentată de încăperea nr. 1 cu suprafața de 19,2 m.p., încăperea nr. 2 cu suprafața de 10,6 m.p., încăperea nr. 4 „a” cu suprafața de 5.9 m.p., încăperea nr. 6 cu suprafața de 8,4 m.p., încăperea nr. 7 cu suprafața 16,6 m.p. și demisol - încăperea nr. IV cu suprafața de 20.5 m.p., încăperea nr. V cu suprafața de 13 m.p., încăperea nr. III cu suprafața de 2 m.p., încăperea cu nr. VII cu suprafața de 2,1 m.p., încăperea nr. VI cu suprafața de 6,2 m.p., și $\frac{1}{2}$ cotă-parte din terenul aferent, numărul cadastral 4301213.219 cu suprafața de 0.0615 ha. (teren cu suprafața de 307,5 m.p.), conform variantei I partea II a raportului de constatare a specialistului Oficiului Cadastral Teritorial Bălți nr. 53 din 29 decembrie 2015 (pe plan de culoare albastră), în valoare de 359 106 lei.

S-a atribuit în proprietatea personală lui Tofan Valeriu, suprafața de 98,8 m.p. din casa de locuit cu numărul cadastral 4301213.219.01 situată în or. Fălești str. Viitorului, 22, reprezentată de încăperea nr. 3 cu suprafața de 17.2 m.p., încăperea nr. 4 cu suprafața de 6,7 m.p., încăperea nr. 5 cu suprafața de 27,3 m.p., și demisol - încăperea nr. I cu suprafața de 18,6 m.p., încăperea nr. II cu suprafața de 4 m.p., încăperea nr. VIII cu suprafața de 25 m.p., construcția accesorie cu numărul cadastral 4301213.219.02 și ½ cotă-parte din terenul aferent, numărul cadastral 4301213.219 cu suprafața de 0,0615 ha, (teren cu suprafața de 307.5 m.p.), conform variantei I partea I a raportului de constatare a specialistului Oficiului Cadastral Teritorial Bălți nr. 53 din 29 decembrie 2015 (pe plan de culoare roșie), în valoare de 384 802 lei.

S-a încasat de la Tofan Valeriu în beneficiul Tatianeii Tofan sulta în mărime de 12 848 lei, suma de 20 285 lei și suma de 3654 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f. d. 216-221, vol. I).

La 08 august 2016, prin intermediul oficiului poștal, Tofan Valeriu, reprezentat de avocatul Kovaliov Timur, a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului și admiterii acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinse pretențiile de ordin material înaintate de reclamantă și modificarea partajului averii luând în considerație faptul că pârâtul este invalid de gr. II. și toate cheltuielile suportate de părți în cadrul procesului de judecată să fie lăsate la executarea fiecărei părți (f. d. 229-230, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 20 octombrie 2016, a fost respinsă cererea lui Tofan Valeriu cu privire la repunerea în termen a apelului și restituită ultimului cererea de apel ca fiind depusă peste termenul legal (f. d. 253-154, vol. I).

La 07 noiembrie 2016, prin intermediul oficiului poștal, Tofan Valeriu, reprezentat de avocatul Kovaliov Timur, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel (f. d. 257-258, vol. I).

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel, considerând-o neîntemeiată.

Appreciază drept ilegală soluția instanței de apel, prin care i-a fost respinsă cererea de repunere a apelului în termene, or, omiterea termenului de depunere a apelului a fost motivată prin faptul că apelantul Tofan Valeriu s-a aflat la tratamentul medical în perioada 01 august 2016-08 august 2016.

Remarcă că neexaminarea în fond de către instanță a cererii de apel, constituie o încălcare a accesului liber la justiție prevăzut de art. 5 CPC.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

La caz, se constată că copia încheierii instanței de apel din 20 octombrie 2016, a fost expediată în adresa reprezentantului recurentului Kovaliov Timur la data de 31 octombrie 2016, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire nr. 21275 (f. d. 255, vol. I) și recepționată de către ultimul la 02 noiembrie 2016, ceea ce rezultă din avizul de recepție (f. d. 256, vol. I).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 07 noiembrie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz, se constată că prin încheierea din 20 octombrie 2016, Curtea de Apel Bălți a dispus respingerea cererii lui Tofan Valeriu cu privire la repunerea în termen a cererii de apel, restituindu-i cererea de apel cu toate documentele anexate, întemeindu-și concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluziile instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Tofan Valeriu în afara termenului legal și refuzul repunerii în termen a apelului sunt justificate.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că prin hotărârea Judecătorei Fălești din 30 iunie 2016, acțiunea a fost admisă parțial (f. d. 216-221, vol. I).

Tot materialul probator și anume procesul-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe din 30 iunie 2016 (f. d. 211, vol. I) atestă că dispozitivul hotărârii primei instanțe cu explicarea dreptului și termenului de atac, a fost emis și pronunțat în prezența recurentului Tofan Valeriu.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că la 30 iunie 2016, Tofan Valeriu a primit, contra semnătură, copia dispozitivului hotărârii primei instanțe din 30 iunie 2016 (f. d. 213, vol. I).

Cu toate acestea, cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe din 30 iunie 2016 a fost depusă de către Tofan Valeriu doar la data de 08 august 2016, respectiv, cu încălcarea termenului prevăzut art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Drept urmare, este lipsit de suport legal argumentul recurentului cu privire la faptul că din motive de sănătate era în imposibilitate să depună cererea de apel în interiorul termenului legal, deoarece art. 362 alin. (1) CPC, expres stabilește termenul în care participanții la proces trebuie să îndeplinească actul de procedură prevăzut de această normă, mai mult că, după cum s-a constatat în cauză recurentul a participat la pronunțarea dispozitivului hotărârii în prima instanță, iar la 30 iunie 2016 a primit personal, contra semnătură dispozitivul hotărârii primei instanțe (f. d. 213, vol. I).

În aceste condiții, fiind evident că Tofan Valeriu având la cunoștință despre examinarea prezentului litigiu, precum și existența hotărârii contestate, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile

sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris la depunere a apelului.

Pe cale de consecință, instanța de recurs consideră ca întemeiată și soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului, or, Tofan Valeriu nu a făcut, prin probe întemeiate, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Pe când, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

În această ordine de idei sunt lipsite de sens afirmațiile recurentului precum că, omiterea termenului de declarare a apelului a fost determinată de motive întemeiate, și anume, conținutul certificatului medical prezentat de către Tofan Valeriu în confirmarea faptului aflării sale la tratament în perioada 01 august 2016-08 august 2016, nu denotă faptul că Tofan Valeriu aflându-se la tratamentul medical se trata în staționar, fapt ce făcea imposibilă depunerea de către acesta a apelului în termenul legal (f. d. 245-245-verso).

În susținerea opiniei enunțate se invocă și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în hotărârea din 6 februarie 2007 pe cazul Avramenco versus Moldova nr. 29808/02 a statuat că reclamantul se trata ambulatoriu, putea să se prezinte în ședința de judecată și nu a prezentat celei de-a doua instanță un motiv întemeiat al lipsei sale.

Totodată, se reține și faptul că din Trimitere-extras din 08 august 2016, anexat ca motiv de repunere în termen de declarare a apelului, nu este clar ce fel de regim de tratament (ambulator sau staționar) i-a fost ales lui Tofan Valeriu, iar ca urmare Trimitere-extras anexat nu confirmă imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul prevăzut de lege (f. d. 245-245-verso).

De altfel, faptul depunerii cererii de apel în afara termenului de declarare a apelului se confirmă și prin însuși solicitarea apelantului cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului, care însă se constată a fi una neîntemeiată.

În acest context al analizei, instanța de recurs consideră că la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryovvs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De altfel, reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachirvs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Alte argumente invocate în recurs, de asemenea nu pot fi reținute deoarece nu indică la ilegalitatea încheierii recurate, mai mult că se referă la fondul cauzei, care nu a fost examinat de către instanța de apel.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentul sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Tofan Valeriu, reprezentat de avocatul Kovaliov Timur.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 20 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Tatianei Tofan, reprezentată de avocatul Dzicovscaia Odetta împotriva lui Tofan Valeriu cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas